

Bruselj, 19. oktober 2020
(OR. en)

12099/20

AGRI 367
ENV 645
PESTICIDE 33
PHYTOSAN 24
FORETS 33
SAN 367
VETER 44
PECHE 329
MARE 27
ECOFIN 949
RECH 407
SUSTDEV 137
DEVGEN 140
FAO 24
WTO 279

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	19. oktober 2020
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	11822/20
Zadeva:	Sklepi Sveta o strategiji „od vil do vilic“ – <i>sklepi Sveta</i> (19. oktober 2020)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o strategiji „od vil do vilic“, ki jih je 19. oktobra 2020 odobril Svet za kmetijstvo in ribištvo.

Sklepi Sveta o strategiji „od vil do vilic“

SVET EVROPSKE UNIJE –

OPOZARJAJOČ NA:

- Sklepe Sveta z dne 29. novembra 2019 o posodobljeni strategiji za biogospodarstvo „Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem“
- Sklepe Sveta z dne 16. decembra 2019 o dobrobiti živali – sestavni del trajnostne živinoreje (dok. 14975/19)
- Sklepe Sveta z dne 16. decembra 2019 o nadaljnjih ukrepih za uspešnejše preprečevanje goljufivih praks v agroživilski verigi in uspešnejše odvrčanje od njih (dok. 15154/19)
- Sklepe Sveta z dne 28. junija 2016 o izgubah hrane in živilskih odpadkih (dok. 10730/16)
- Sklepe Sveta z dne 14. junija 2019 o naslednjih korakih pri prizadevanju za to, da EU postane regija najboljše prakse pri boju proti protimikrobni odpornosti (dok. 10366/19)
- Sklepe Sveta z dne 18. junija 2018 o srednjeročnih prednostnih nalogah EU in njenih držav članic za Organizacijo Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO) (dok. 10227/18) –

PRIZNAVA, da je strategija „od vil do vilic“ v središču zelenega dogovora ter da so v njej celovito obravnavani izzivi trajnostnih prehranskih sistemov in upoštevana povezava med hrano, zdravimi družbami in zdravim planetom.

I. UKREPI, POTREBNI ZA PREHOD NA TRAJNOSTNE PREHRANSKE SISTEME

- (1) **POZDRAVLJA** sporočilo Evropske komisije z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem.
- (2) **POUDARJA**, da bi morali v strategiji predvideni ukrepi prispevati k izvajanju agende Združenih narodov za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja, Pariškega sporazuma o podnebnih spremembah in ciljev iz Konvencije o biološki raznovrstnosti.
- (3) **SE STRINJA** s Komisijo, da evropska hrana že predstavlja standard na svetovni ravni za hrano, ki je varna, razpoložljiva v zadostnih količinah, hranljiva in visokokakovostna, kar je rezultat dolgoletnega oblikovanja politike EU ter prizadevanj kmetov, ribičev in proizvajalcev v sektorju akvakulture.
- (4) **PODPIRA** cilj razvoja evropskega trajnostnega prehranskega sistema – od proizvodnje do potrošnje. Ukrepi, predvideni v strategiji „od vil do vilic“, naj bi prispevali k doseganju podnebne nevtralnosti EU do leta 2050 in ciljev na področju biotske raznovrstnosti, k ohranjanju naravnih virov in kulturne¹ krajine ter k zmanjšanju občutljivosti in povečanju odpornosti na podnebne spremembe. **OPOZARJA** na ključno vlogo opraševalcev za zdrave ekosisteme in prehransko varnost.
- (5) **POUDARJA**, da bi bilo treba zmanjšati okoljski in podnebni odtis sedanjega prehranskega sistema EU ter ustrezno upoštevati meje zmogljivosti planeta in previdnostno načelo. Poleg tega bi morali ukrepi, predvideni v strategiji „od vil do vilic“, privedi do tega, da bo hrana bolj cenjena, zdravje pa se bo izboljšalo. V zvezi s tem **POZDRAVLJA** namero Komisije, da bo najpozneje do konca leta 2023 predlagala zakonodajno pobudo, s katero bo določila okvir za trajnostne prehranske sisteme, in z zanimanjem pričakuje razprave o zadevnih predlogih.

¹ Opredelitev Unesca: <https://whc.unesco.org/en/guidelines/>.

- (6) **SE STRINJA** s Komisijo, da je zaradi pandemije COVID-19 v ospredju ključna vloga dobavnih verig enotnega trga ter pomen trdnih in odpornih prehranskih sistemov, hkrati pa **PRIZNAVA** zapletenost verig preskrbe s hrano. Poleg tega **SE STRINJA**, da mora biti evropskim državljanom in državljkam zagotovljen neprekinjen dostop do zadostne in raznolike ponudbe visokokakovostne, hranljive, varne in trajnostno proizvedene hrane po primernih cenah, da se zagotovita prehranska varnost in hranilnost. Potreben je skupen evropski odziv na krize, ki vplivajo na prehranske sisteme, da bi ublažili njihove socialno-ekonomske posledice v EU, zagotovili prehransko varnost, hranilnost in varnost hrane ter zaščitili javno zdravje. **POUDARJA**, da se je treba usmeriti k pametnemu povezovanju svetovnih, regionalnih in lokalnih prehranskih sistemov, vključno s krajšimi dobavnimi verigami, in sicer na tak način, da se bodo ti sistemi v skladu z načeli enotnega trga medsebojno krepili in izboljšali prehransko varnost.
- (7) **POZDRAVLJA** namero Komisije, da pripravi načrt izrednih ukrepov za zagotovitev preskrbe s hrano in prehranske varnosti v kriznih časih.
- (8) **POUDARJA** pomen previdnostnega načela, pristopa na podlagi tveganja in biološke zaščite pri zaščiti varnosti hrane, varovanju zdravja živali, rastlin in tal v EU in po svetu ter pri zagotavljanju podpore za sredstva za preživetje in prehransko varnost. **POZDRAVLJA** cilj Komisije glede boljše zaščite zdravja rastlin. **POZIVA** Komisijo, naj to uresniči ob hkratnem ohranjanju visoke ravni varstva okolja in javnega zdravja.
- (9) **POUDARJA**, da je treba pri izvajanju strategije „od vil do vilic“ posebno pozornost nameniti zdravju živali, biološki zaščiti in dobrobiti živali. **IZPOSTAVLJA** dejstvo, da sta zdravje in dobrobit živali predpogoja za trajnostno živinorejo in da je zdravje živali predpogoj za zmanjšanje potreb po antimikrobikih. V zvezi s tem **OPOZARJA** na tri sklope sklepov Sveta, sprejetih leta 2019^{2, 34}

² Sklepi Sveta o biološki zaščiti, krovnem konceptu z enotnim pristopom za varovanje zdravja živali v EU (dok. 10368/1/19 REV1).

³ Sklepi Sveta o naslednjih korakih pri prizadevanju za to, da EU postane regija najboljše prakse pri boju proti protimikrobni odpornosti (dok. 9765/19).

⁴ Sklepi Sveta o dobrobiti živali – sestavni del trajnostne živinoreje (dok. 14975/19).

- (10) **OPOZARJA** na širok razpon področij politike, zakonodaje in nezavezujočih instrumentov, ki vplivajo na izvajanje strategije „od vil do vilic“, ter **POUDARJA**, da je potreben sodelovalen in usklajen pristop z vzajemno podporo in poudarkom na sinergijah. **OPOZARJA** na Medinstitucionalni sporazum o boljši pripravi zakonodaje in **POZIVA** Komisijo, naj zakonodajne predloge pripravlja na podlagi temeljitih ocen učinka. **MENI**, da je treba zagotoviti doslednost in skladnost med ukrepi, predvidenimi v strategiji „od vil do vilic“, ter ukrepi v okviru skupne kmetijske in ribiške politike, trgovinske politike, strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030, pa tudi drugih zadevnih politik in strategij EU.
- (11) **OPOZARJA** na Sklepe Sveta z dne 29. novembra 2019 o posodobljeni strategiji za biogospodarstvo „Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem“⁵ ter **POUDARJA**, da je prehranski sistem sestavni del krožnega in trajnostnega biogospodarstva, ki znatno prispeva k okoljskim in podnebnim ciljem. V tem smislu si je treba prizadevati za okrepitev sektorjev biogospodarstva, tudi s sproščanjem naložb in trgov ter spodbujanjem trajnostne proizvodnje in predelave biomase.
- (12) **POUDARJA**, da je treba pri uresničevanju ciljev in ukrepov, predlaganih v strategiji „od vil do vilic“, ustrezno pozornost nameniti ekonomski, socialni in okoljski razsežnosti trajnostnih prehranskih sistemov, tudi kar zadeva konkurenčnost kmetijskih in povezanih sektorjev v EU.
- (13) **POUDARJA**, da je zagotavljanje pravičnega dohodka za primarne proizvajalce bistvenega pomena za uspešen prehod na trajnostni prehranski sistem. **IZPOSTAVLJA** pomen nadaljnje krepitve položaja primarnih proizvajalcev, njihovih zadrug in organizacij proizvajalcev v verigi preskrbe s hrano ter na rezultatih temelječih ukrepov za spodbujanje trajnostnih praks, da se zagotovijo prehranska varnost in javne dobrine, kot so ekosistemske storitve. **POZDRAVLJA** namero Komisije, da bo spremljala izvajanje direktive o nepoštenih trgovinskih praksah.

⁵ Sklepi Sveta o posodobljeni strategiji za biogospodarstvo „Trajnostno biogospodarstvo za Evropo: krepitev povezave med gospodarstvom, družbo in okoljem“ (dok. 14594/19).

- (14) **POZDRAVLJA** dejstvo, da so v strategiji „od vil do vilic“ kot sredstvo za vzpostavitev trajnostnih prehranskih sistemov poudarjene tudi raziskave in inovacije. Mednje spadajo zelene in digitalne inovacije ter biotehnologija – pod pogojem, da so varne za zdravje ljudi in okolje –, ki naj bi prispevale k obsežni spremembi praks proizvodnje hrane. Pri tem imajo ključno vlogo številne pobude EU in regionalne pobude, kot sta program Obzorje Evropa in pobuda BIOEAST. Kar zadeva digitalne inovacije, je bistvenega pomena tudi širitev hitrih širokopasovnih povezav na podeželskih območjih.
- (15) **PRIZNAVA** vlogo Stalnega odbora za raziskave v kmetijstvu pri spodbujanju oblikovanja in izvajanja ambicioznih ciljno usmerjenih raziskovalnih in inovacijskih programov in partnerstev na ravni EU. Poleg tega **POUDARJA** potrebo po boljšem in obsežnejšem razširjanju rezultatov raziskav, da bi ustvarili močnejše vezi med znanstveno skupnostjo, vladami, kmeti, ribiči, nosilci dejavnosti in potrošniki ter tako spodbudili inovacije in razvoj. **POUDARJA** pomen raziskav vedenjskih vzorcev kot enega od ključnih elementov za uspešno oblikovanje in izvajanje politik.

II. ZAGOTAVLJANJE TRAJNOSTNE PROIZVODNJE HRANE V EU

- (16) **PRIZNAVA**, da bi morali ukrepi, predvideni v strategiji „od vil do vilic“, prispevati k odpornosti kmetijskih sektorjev s spodbujanjem alternativnih trajnostnih poslovnih modelov za kmete v EU, hkrati pa ohraniti obstoj različnih oblik proizvodnje in primarnim proizvajalcem olajšati dostop do proizvodnih virov, vključno z zemljišči.
- (17) **JE SEZNANJEN** s cilji zmanjšanja uporabe pesticidov, antimikrobikov in gnojil ter drugimi cilji, določenimi v strategiji „od vil do vilic“. **POUDARJA**, da bodo za doseg teh ciljev potrebna prizadevanja držav članic in vseh deležnikov ter intenzivno sodelovanje in posvetovanje.

V zvezi s tem **POZIVA KOMISIJO**, naj

- po posvetovanju z državami članicami pripravi zakonodajne predloge na podlagi znanstveno utemeljenih predhodnih ocen učinka, v katerih bodo opisane metode izračuna ciljev ter izhodišča in referenčna obdobja za vsak posamezni cilj. Upoštevati bi bilo treba kumulativne učinke zakonodajnih predlogov;
- zagotovi, da so navedeni cilji tudi cilji EU, h katerim morajo vse države članice prispevati z ukrepanjem na nacionalni ravni. V zvezi s tem je treba v skladu z načelom subsidiarnosti upoštevati že dosežene uspehe ter različna izhodišča, okoliščine in pogoje v državah članicah;
- zagotovi, da so smernice in priporočila državam članicam jasna, celovita, pregledna, znanstveno utemeljena in usmerjena v uspešnost;
- zagotovi stroškovno učinkovito izvajanje in spremljanje ciljev, pri čemer se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji na konkurenčnih agroživilskih trgih in skladnost s pravili STO;
- še naprej spodbuja preudarno in odgovorno uporabo antimikrobikov, da se ohrani njihova učinkovitost pri zdravljenju okužb pri ljudeh in živalih.

(18) **POZIVA**, naj se poudari potreba po uspešnem in stroškovno učinkovitem upravljanju in izvajanju strategije „od vil do vilic“, učinkovitem usklajevanju, razvoju verodostojnih nadzornih ukrepov in mehanizmov, tudi z digitalizacijo ter celovitim okvirom za spremljanje in ocenjevanje.

(19) **POZDRAVLJA** namero Komisije, da olajša dajanje na trg trajnostnih in inovativnih krmnih dodatkov, ki so varni za živali, ljudi in okolje.

(20) **MENI**, da je nadaljnji razvoj proizvodnje rastlinskih beljakovin in alternativnih virov živalskih beljakovin v EU način za učinkovito reševanje številnih okoljskih in podnebnih izzivov, s katerimi se sooča kmetijstvo EU, ter za preprečevanje krčenja gozdov v državah zunaj EU.

- (21) **POZIVA** Komisijo, naj predstavi strategijo EU za beljakovinski prehod, ki bi spodbujala pridelavo rastlinskih beljakovin za živila in krmo v EU ter uporabo drugih trajnostnih virov beljakovin. V zvezi s tem **OPOZARJA** na poročilo Komisije o razvoju rastlinskih beljakovin v Evropski uniji⁶.
- (22) **Z ZANIMANJEM UGOTAVLJA**, da namerava Komisija v okviru podnebne pakta predložiti novo pobudo EU za sekvestracijo ogljika v kmetijske površine ter vzpostaviti regulativni okvir za certificiranje zmanjšanja toplogrednih plinov in odvzema ogljika na podlagi zanesljivega in preglednega izračunavanja količin ogljika z namenom preverjanja in spremljanja zmanjšanja toplogrednih plinov v skladu z zahtevami EU glede poročanja in obračunavanja. V zvezi s tem **POZIVA**, naj se posebej poudari trajnostni značaj shranjevanja ogljika, pri čemer se je treba izogibati selitvi virov in škodljivim vplivom na okolje. Upoštevati je treba tudi posledice za organske snovi v prsti in posredne koristi za nekatere trajnostne kmetijske prakse. **UGOTAVLJA**, da bi pobuda EU za sekvestracijo ogljika v kmetijske površine lahko pomembno prispevala k uresničevanju podnebnih ciljev EU.
- (23) **POZIVA** Komisijo, naj sprejme konkretne ukrepe za zagotovitev varstva, obnovitve in trajnostne rabe rastlinskih in živalskih genskih virov. **SPODBUJA** jo, naj predstavi strategijo EU za genske vire za akvakulturo, gozdove in kmetijstvo, ki bo temeljila na delu Komisije FAO za genske vire za prehrano in kmetijstvo. Primarni proizvajalci naj bi na podlagi tega imeli koristi zaradi lažjega dostopa na trg za tradicionalne sorte in pasme, prilagojene podnebnim in lokalnim razmeram. V zvezi s tem **POZDRAVLJA** namen Komisije, da poenostavi registracijo sort semen, tudi sort, ki se uporabljajo v ekološkem kmetovanju.

⁶ Sporočilo Komisije (COM(2018) 757 final).

- (24) **POZDRAVLJA** ugotovitev Komisije, da lahko nove inovativne sestavine in tehnike – pod pogojem, da so varne za ljudi, živali in okolje – prispevajo k večji trajnosti in hkrati koristijo celotni družbi. **Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE** študijo Komisije⁷ glede na sodbo Sodišča v zadevi C-528/16 o statusu novih genomskih tehnik na podlagi prava Unije.
- (25) **POZDRAVLJA** cilj Komisije glede zmanjšanja škodljivih učinkov uporabe fitofarmacevtskih sredstev na okolje, na primer s podporo razvoju celovitejših pristopov k varstvu rastlin na podlagi načel integriranega varstva rastlin pred škodljivimi organizmi. V zvezi s tem **POUDARJA**, kako pomembno je zagotoviti ustrezne in znanstveno utemeljene ukrepe za integrirano varstvo rastlin pred škodljivimi organizmi ter spodbujati uporabo trajnostnih alternativnih fitofarmacevtskih sredstev in metod za varstvo rastlin.
- (26) **UGOTAVLJA**, da nedavno sprejeti uredbi o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini in medicirani krmi določata ukrepe, ki bodo prispevali k učinkovitejšemu boju proti globalni nevarnosti protimikrobne odpornosti v okviru pristopa „eno zdravje“. **POZIVA** Komisijo, naj čim prej pripravi potrebne delegirane in izvedbene akte.

⁷ Svet Evropske unije je novembra 2019 pozval Komisijo (Sklep Sveta (EU) 2019/1904), naj do 30. aprila 2021 predloži „študijo glede na sodbo Sodišča v zadevi C-528/16 o statusu novih genomskih tehnik na podlagi prava Unije“ (tj. Direktive 2001/18/ES, Uredbe (ES) 1829/2003, Uredbe (ES) 1830/2003 in Direktive 2009/41/ES).

- (27) **POZDRAVLJA** napoved iz strategije „od vil do vilic“, da bo obstoječa zakonodaja o dobrobiti živali pregledana ob upoštevanju najnovejših znanstvenih dognanj; zakonodaja bo na ta način postala celovitejša in jo bo lažje izvajati. S tem naj bi v končni fazi zagotovili višjo raven dobrobiti živali in večje zaupanje potrošnikov po vsej EU. Komisijo **SPODBUJA**, naj to revizijo izvede v najkrajšem možnem času, tako da bo obstoječa zakonodaja o dobrobiti živali čim prej pregledana, predvsem kar zadeva prevoz živali, in naj predlaga nova pravila za živali, ki še niso zajete v posebni zakonodaji EU. Komisijo **POZIVA**, naj v skladu s političnimi stališči Sveta sodeluje z drugimi partnerji v mednarodnih forumih, da bi se spodbudil nadaljnji razvoj mednarodnih standardov o dobrobiti živali v okviru Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE) ter da bi se vzpostavile in izvajale najboljše možne prakse na področju dobrobiti živali.
- (28) **OPOZARJA** na sklepe Sveta z dne 16. decembra 2019⁸ in **POZIVA** Komisijo, naj z merili za sistem označevanja dobrobiti živali oceni učinek regulativnega okvira EU, ki bi prispeval k večji dobrobiti živali, večji preglednosti trga, boljši izbiri potrošnikov in pravičnejšemu nadomestilu za živino v skladu z višjimi ravni dobrobiti živali, pa tudi k ustvarjanju enakih konkurenčnih pogojev. **POUDARJA**, da bi bilo treba upoštevati nacionalne izkušnje in čim bolj zmanjšati dodatno upravno breme.
- (29) **POZIVA** Komisijo, naj ohrani visoko raven varnosti hrane v EU, in pozdravlja nadaljnje ukrepe za okrepitev sistema varnosti hrane in boja proti goljufijam s hrano v vseh fazah od vil do vilic. V zvezi s tem **OPOZARJA** na Sklepe Sveta z dne 16. decembra 2019 o nadaljnjih ukrepih za uspešnejše preprečevanje goljufivih praks v agroživilski verigi in uspešnejše odvracanje od njih⁹.

⁸ Sklepi Sveta o dobrobiti živali – sestavni del trajnostne živinoreje (dok. 14975/19).

⁹ Sklepi Sveta o nadaljnjih ukrepih za uspešnejše preprečevanje goljufivih praks v agroživilski verigi in uspešnejše odvracanje od njih (dok. 15154/19).

- (30) **IZPOSTAVLJA** dejstvo, da prehod na krožno gospodarstvo znatno prispeva k okoljskim in podnebnim ciljem. Zato **POZIVA** Komisijo, naj v skladu s sanitarnimi pravili in zakonodajo o odpadkih omogoči enostavnejšo ponovno uporabo in recikliranje virov iz lokalno predelanih odpadkov, gnoja ali stranskih proizvodov.
- (31) **POUDARJA**, da bodo prihodnja uredba o strateškem načrtu SKP in strateški načrti SKP držav članic lahko prispevali k okolju prijaznejši SKP, s tem pa tudi k nekaterim ciljem, predvidenim v strategiji „od vil do vilic“. V zvezi s tem **POZDRAVLJA** pričakovanja, da se bo v okviru prihodnje SKP okrepilo načelo subsidiarnosti ter se bodo ustrezno upoštevale različne nacionalne razmere in zadevne ocene potreb držav članic, ter **Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE** prihodnja pravno nezavezujoča priporočila Komisije, ki bi se lahko uporabila kot dodatne smernice za pripravo strateških načrtov.
- (32) **OPOZARJA**, da je stališče Sveta o teh instrumentih v postopku oblikovanja, saj se Svet in Evropski parlament trenutno pogajata o predlogih za SKP po letu 2020.
- (33) **POZDRAVLJA** cilj EU glede kmetijskih zemljišč v EU, namenjenih ekološkemu kmetovanju, in znatnega povečanja ekološke akvakulture. **PRIZNAVA**, da lahko ekološko kmetovanje pomembno prispeva k trajnostnim prehranskim sistemom. **POZIVA** Komisijo, naj oceni tudi druge možne modele kmetovanja, ki bi lahko prinesli podobne okoljske koristi.
- (34) **POZIVA** Komisijo, naj v okviru ambicioznega cilja, ki ga je predlagala za razvoj ekološkega kmetovanja v EU do leta 2030, skupaj z državami članicami in deležniki nadaljuje delo v zvezi z napovedanim akcijskim načrtom za ekološko kmetovanje, pri čemer je treba zagotoviti ravnovesje med ponudbo in povpraševanjem. **POZIVA** Komisijo, naj spodbuja izmenjavo izkušenj med vsemi državami članicami in pospeši delo v zvezi s sporazumi o enakovrednosti s tretjimi državami, da bi spodbudili izvoz ekoloških proizvodov iz EU.

- (35) **POUDARJA** pomen ohranjanja in obnavljanja rodovitnosti tal in agronomske produktivnosti, da se zagotovi ekonomska, socialna in okoljska trajnost. **PRIZNAVA**, da prekomerna obremenitev s hranili, ki je posledica nekaterih kmetijskih praks, negativno vpliva na ekosisteme, podnebje in biotsko raznovrstnost. **POZDRAVLJA** pobudo Komisije, da v tesnem posvetovanju z državami članicami oblikuje načrt upravljanja hranil. V zvezi s tem **OPOZARJA** na potencial recikliranja hranil, pri katerem se na primer izkoriščajo možnosti digitalnih tehnologij in preciznega kmetovanja.
- (36) **POZDRAVLJA** prizadevanja Komisije za spodbujanje učinkovitih sistemov znanja in inovacij na področju kmetijstva (AKIS), ki vključujejo vse akterje v prehranski verigi in ustrezne deležnike.
- (37) **POUDARJA** velik potencial ribištva in akvakulture za proizvodnjo hrane za trajnostno in zdravo prehrano in krmo v EU ter **PRIZNAVA** napredek pri prehodu na trajnostno ribištvo in akvakulturo v EU. Hkrati se je treba pri delu na tem področju osredotočiti na ohranjanje trajnostnega ravnovesja naravnih ribjih staležev, sprejeti pristop ničelne tolerance v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, preprečevati prelov in omejiti negativni vpliv na okolje. **POZIVA** k ohranitvi tradicionalnih in trajnostnih praks v akvakulturi ter izboljšanju njihove konkurenčnosti in odpornosti. **POZDRAVLJA** napoved pregleda strateških smernic EU za akvakulturo iz leta 2013¹⁰.
- (38) **POZDRAVLJA** načrte Komisije za revizijo zakonodaje o materialih, namenjenih za stik z živili, z namenom izboljšanja varnosti hrane in javnega zdravja. **SPODBUJA** Komisijo, naj glede na vse večje zahteve po krožnosti razvije usklajena pravila za posebne vrste materialov, namenjenih za stik z živili, pri čemer naj bo zagotovljena varnost hrane. Poleg tega – v smislu skupne zahteve EU – **POZIVA** k oblikovanju izjave o skladnosti za vse materiale, namenjene za stik z živili, da bi se dokumentirala varnost materialov, zagotovile ustrezne informacije naslednjemu uporabniku v dobavni verigi in izboljšale možnosti recikliranja materialov, namenjenih za stik z živili.

¹⁰ COM/2013/0229: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TEXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0229&from=SL>

III. SPODBUJANJE TRAJNOSTNIH PRAKS PRI PREDELAVI HRANE IN V ŽIVILSKI INDUSTRIJI

- (39) **SE STRINJA** s Komisijo, da je treba okrepiti odpornost in trajnost prehranskih sistemov na vseh ravneh, tudi na regionalni in lokalni ravni.
- (40) **POZDRAVLJA** boljše vključevanje trajnostnega razvoja v evropsko politiko kakovosti. **POZIVA** Komisijo, naj ponovno potrdi ustreznost in pomen evropskih shem kakovosti ter okrepi zakonodajni okvir o geografskih označbah.
- (41) **PRIZNAVA** bistveno vlogo živilske industrije in maloprodajnega sektorja, ki bi morala biti med vodilnimi pri zmanjševanju okoljskega odtisa prehranskih sistemov. **POZDRAVLJA** napoved Komisije, da bo pripravila kodeks ravnanja EU in pripadajoči okvir za spremljanje.
- (42) **PODPIRA KOMISIJO** pri njeni zavezi k spodbujanju bolj zdrave in trajnostne prehrane. **POUDARJA** pomen spodbujanja spremembe sestave živil v skladu s smernicami za zdravo in trajnostno prehrano (npr. za sol, sladkor in nasičene maščobe). **Z ZADOVOLJSTVOM UGOTAVLJA**, da se nadaljujejo razprave z namenom vzpostavitve profilov hranil, da bi se v skladu z Uredbo (ES) št. 1924/2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih omejila uporaba prehranskih in zdravstvenih trditev za živila, ki vsebujejo veliko maščob, sladkorja ali soli.
- (43) **POZDRAVLJA** dejstvo, da si Komisija prizadeva povečati prispevek programa EU za promocijo kmetijskih proizvodov k trajnostni proizvodnji in potrošnji, vključno z ekološkimi proizvodi in proizvodi v okviru shem kakovosti.

- (44) **PONOVNO POTRJUJE** zavezanost Sveta cilju trajnostnega razvoja 12.3 (na svetovni ravni prepoloviti količino zavržene hrane na prebivalca v prodaji na drobno in pri potrošnikih ter zmanjšati izgube hrane vzdolž proizvodne in dobavne verige). Zato **POZDRAVLJA** predloge Komisije za preprečevanje ali zmanjšanje izgub hrane in živilskih odpadkov, zlasti z revizijo pravil EU, da se preprečijo nesporazumi ali zlorabe označevanja datuma. **OPOZARJA** na obveznost Komisije iz Direktive 2008/98/ES¹¹ (okvirna direktiva EU o odpadkih), kot je bila revidirana z Direktivo (EU) 2018/851¹², da leta 2023 preuči izvedljivost določitve cilja zmanjšanja količin odpadne hrane na ravni EU do leta 2030 na podlagi podatkov, ki jih sporočijo države članice v skladu z opredeljeno skupno metodologijo.

IV. KREPITEV VLOGE POTROŠNIKOV

- (45) **POUDARJA**, da imajo označevanje živil, prakse trženja, določanje cen, enostaven dostop, kakovost hranil ter izobraževanje in kampanje ozaveščanja o prehrani ključno vlogo pri podpiranju zdrave in trajnostne prehrane. **SE STRINJA**, da mora biti zdrava in trajnostna izbira enostavna za potrošnike. V zvezi s tem **POUDARJA**, da so ustrezne in lahko razumljive informacije za potrošnike pomemben dejavnik za izboljšanje prehranskega okolja. V tem smislu **POUDARJA**, da je treba v to tematiko vključiti ugotovitve vedenjske znanosti.
- (46) **POZDRAVLJA** namero Komisije, da predstavi smernice za trajnostno nabavo hrane v obratih za prehrano v ustanovah.
- (47) **PODPIRA KOMISIJO** pri njenih prizadevanjih za boj proti porastu bolezni srca in ožilja, prekomerne telesne teže in debelosti. **SE STRINJA** s Komisijo, da morajo sedanji vzorci porabe hrane postati bolj trajnostni, tako z zdravstvenega kot okoljskega vidika.

¹¹ Direktiva 2008/98/EC Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

¹² Direktiva (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih (UL L 150, 14.6.2018, str. 109).

- (48) **POZDRAVLJA** dejstvo, da si Komisija prizadeva za usklajen, znanstveno utemeljen sistem označevanja hranilne vrednosti na sprednji strani embalaže ob upoštevanju obstoječih nacionalnih izkušenj in bo predlagala usklajen okvir za označevanje trajnostno pridelanih živil.
- (49) **POZDRAVLJA** prizadevanja Komisije za izboljšanje označevanja porekla ali izvora za nekatere proizvode. **POUDARJA** potrebo po oceni učinka, na primer vključno s koristmi za potrošnike in proizvajalce ter vplivom na enotni trg, usklajenega pristopa glede obveznih izjav o poreklu ali izvoru.

V. SPODBUJANJE GLOBALNEGA PREHODA

- (50) **PRIZNAVA** pomen spodbujanja trajnosti prehranskih sistemov na svetovni ravni in izboljšanja konkurenčnosti primarnih proizvajalcev EU ter zagotavljanja enakih konkurenčnih pogojev. **POUDARJA**, da bi morala trgovinska politika EU prispevati h krepitvi sodelovanja s tretjimi državami, ki naj bi v tem okviru sprejele ambiciozne zaveze na ključnih področjih, denimo pri izvajanju Pariškega sporazuma, ohranjanju in zaščiti biotske raznovrstnosti ter na področju trajnostnih prehranskih sistemov, vključno z zdravjem rastlin ter zdravjem in dobrobitjo živali, trajnostno rabo pesticidov in antimikrobikov, zagotovljeno pa naj bi bilo tudi njihovo učinkovito izvajanje.
- (51) **PRIZNAVA**, da so sporazumi o prosti trgovini eden od načinov za spodbujanje standardov EU in izboljševanje standardov na svetovni ravni. **IZRAŽA ZADOVOLJSTVO**, ker si bo EU prizadevala za vključitev ambicioznega poglavja o trajnosti v vse dvostranske trgovinske sporazume EU in zagotovila njegovo dosledno izvajanje in uveljavljanje, tudi s pomočjo ukrepov glavnega uradnika EU za trgovinsko skladnost. **POZIVA** Komisijo, naj za zadevne sporazume izvede ocene učinka, katerih rezultati bodo na voljo precej pred zadnjo fazo pogajanj o trgovinskem sporazumu.
- (52) **POZDRAVLJA** namero Komisije, da bo pregledala uvozne tolerance za pesticide in pri ocenjevanju zahtevkov za uvozne tolerance upoštevala okoljske vidike v skladu s standardi in obveznostmi STO.

- (53) **POUDARJA** velik pomen mednarodnega sodelovanja in trgovinske politike EU v zvezi z uvoženimi živili in krmo. V zvezi s tem **OPOZARJA**, da morajo biti uvožena živila in krma popolnoma skladni z ustrežno zakonodajo EU.
- (54) **PODPIRA** predlog Komisije za zmanjšanje krčenja in degradacije gozdov na svetovni ravni. **POZDRAVLJA** namero Komisije, da bo leta 2021 predstavila zakonodajni predlog in druge ukrepe, s katerimi se bo preprečilo ali čim bolj zmanjšalo dajanje proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trg EU.
- (55) **PRIZNAVA** pomembno vlogo uvoza pri ogljičnem odtisu in odtisu na biotsko raznovrstnost prehranskega sistema EU ter poziva Evropsko komisijo, naj predlaga ustrezne ukrepe za zmanjšanje vpliva uvoza, pri čemer je treba spoštovati mednarodna pravila.
- (56) **POZDRAVLJA** dejstvo, da Komisija sodeluje s partnerskimi državami pri zaustavljanju krčenja gozdov in spodbujanju trajnostnega gospodarjenja z gozdovi ter trajnostnem upravljanju rabe zemljišč.
- (57) **SE STRINJA**, da bi morala EU spodbujati globalni prehod na trajnostne prehranske sisteme v mednarodnih organih za standardizacijo, ustreznih večstranskih forumih in na mednarodnih dogodkih, kot bo vrh ZN o prehranskih sistemih leta 2021. **POZIVA** Komisijo, naj spodbuja vzpostavitev shem pravične proizvodnje in okoljskega certificiranja. **POUDARJA** pomen globalnega sodelovanja v boju proti protimikrobni odpornosti.
- (58) **PONOVNO POTRJUJE** zavezanost EU svetovnemu sodelovanju na področju trajnostnih prehranskih sistemov ob ustreznem upoštevanju različnih izzivov po vsem svetu ter **SPODBUJA** vključitev trajnostnih prehranskih sistemov med cilje zunanjih politik EU in vključitev posebnih poglavij o trajnostnih prehranskih sistemih v vsa nova zavezništva in sporazume z vsemi partnerji. **PONOVNO POUDARJA** pomen podpore EU za trajnostni razvoj afriškega podeželja in v zvezi s tem **OPOZARJA** na izjavo s tretje konference ministrov in ministric za kmetijstvo Afriške unije in Evropske unije¹³.

¹³ Izjava in akcijski načrt, sprejeta na tretji konferenci ministrov in ministric za kmetijstvo Afriške unije in Evropske unije 21. junija 2019 v Rimu (dok. 12072/19).

(59) **UGOTAVLJA**, da je zaradi pandemije COVID-19 izpostavljen pomen povezave med zdravjem živali in ljudi, hranilnostjo in hrano, dostopom do varne pitne vode in sanitarne oskrbe ter njihove povezanosti z okoljem in podnebnimi spremembami (pristop „eno zdravje“). **POZDRAVLJA** obstoječe sodelovanje na tem področju med t. i. tristranskimi mednarodnimi organizacijami (OIE, SZO in FAO) in **SE ODLOČNO ZAVZEMA** za okrepitev in razširitev njihovega sodelovanja na mednarodne organizacije, ki delujejo na področju biotske raznovrstnosti in okolja, da bi bolje razumeli, nadzirali in preprečevali sedanje in prihodnje pandemije.
